

Michał Kokowski

ORCID [0000-0002-5389-9051](https://orcid.org/0000-0002-5389-9051)

Instytut Historii Nauki PAN (Warszawa–Kraków, Polska)

Komisja Historii Nauki PAU (przewodniczący)

michal.kokowski@ihnpn.pl

Sprawozdanie z działalności Komisji Historii Nauki PAU w roku 2023/2024

Abstrakt

Omówiona została działalność Komisji Historii Nauki PAU w roku akademickim 2023/2024.

Przedstawiono spisy: posiedzeń naukowych, konferencji, sesji i seminariów naukowych oraz nowych publikacji.

Słowa kluczowe: *Polska Akademia Umiejętności, Komisja Historii Nauki PAU, rok 2023/2024*

The Activity Report of the PAU Commission on the History of Science in 2023/2024

Abstract

The activity of the PAU Commission on the History of Science in the academic year 2023/2024 was discussed.

INFORMACJA O PUBLIKACJI		e-ISSN 2543-702X ISSN 2451-3202		 BRYLANTOWY MODEL OTWARTEGO DOSTĘPU
CYTOWANIE Kokowski, Michał 2024: Sprawozdanie z działalności Komisji Historii Nauki PAU w roku 2023/2024. <i>Studia Historiae Scientiarum</i> 23, ss. 687–694. DOI: 10.4467/2543702XSHS.24.019.19592 .				
OTRZYMANO: 03.07.2024 ZAAKCEPTOWANO: 11.08.2024 OPUBLIKOWANO ONLINE: 11.09.2024	POLITYKA ARCHIWIZOWANIA Green SHERPA / RoMEO Colour	LICENCJA 		
WWW	https://ojs.ejournals.eu/SHS/ ; https://pau.krakow.pl/Studia-Historiae-Scientiarum/archiwum			

Lists of scientific meetings, conferences, scientific sessions and seminars as well as new publications were presented.

Keywords: *Polska Akademia Umiejętności, Polish Academy of Arts and Sciences, PAU Commission on the History of Science, 2023/2024*

I. Posiedzenia naukowe Komisji

W roku akademickim 2023/2024 Komisja zorganizowała 15 posiedzeń naukowych, na których przedstawiono następujące referaty:

- 1) dr hab. Wiesław Wójcik, prof. UJD (Instytut Filozofii UJD), *Uwagi nt. historii nauki i jej naukowego statusu* (18 października 2023 r.; wspólne posiedzenie online PN IHN PAN i KHN PAU);
- 2) dr Michał Wagner (Instytut Filozofii UKSW), *Proto-eksternalistyczna analiza darwinizmu w pracach A. Chałupczyńskiego i B. Dybrowskiego* (25 października 2023 r.; posiedzenie hybrydowe);
- 3) prof. Robin Wilson, PhD (emerytowany profesor czystej matematyki w Open University, emerytowany profesor geometrii w Gresham College, London, oraz były członek Keble College, Oxford University, prezes British Society for the History of Mathematics, a także autor lub redaktor ponad pięćdziesięciu książek o historii matematyki), *Levis Carroll in Numberland* (8 listopada 2023 r.; posiedzenie hybrydowe);
- 4) dr hab. Ewa Wyka, prof. PAN (Instytut Historii Nauki PAN im. L. i A. Birkenmajerów), *Artefakty nauki w polskich muzeach – znaczenie dla dziedzictwa kulturowego* (22 listopada 2023 r.; posiedzenie hybrydowe);
- 5) prof. dr hab. Michał Kokowski (IHN PAN), *Ewaluacja czasopism z historii nauki w 2023 r. – model PN IHN PAN* (4 grudnia 2023 r.; wspólne posiedzenie online PN IHN PAN i KHN PAU);
- 6) dr Mateusz Hübner (IHN PAN), *Uczni wobec biurokratyzacji nauki w II Rzeczypospolitej* (13 grudnia 2023 r.; wspólne posiedzenie online PN IHN PAN i KHN PAU);
- 7) dr hab. Marek Rembierz, prof. UŚ (Instytut Pedagogiki UŚ), *Dekalog metafizyczny Stanisława Kamińskiego* (17 stycznia 2024 r.; online);
- 8) mgr Dorota Kozłowska (IHN PAN), *Ewaluacja polskich czasopism z historii w 2023 r. – model PN IHN PAN* (24 stycznia 2024 r.; wspólne posiedzenie PN IHN PAN i KHN PAU);

- 9) dr Henryk Ditchen (Stuttgart), *Początki wyższych uczelni technicznych na Górnym Śląsku* (21 lutego 2024 r.; posiedzenie online);
- 10) prof. dr hab. Kamila Budrowska (Uniwersytet w Białymstoku), *Cenzura instytucjonalna wobec środowiska naukowego w Polsce w latach 1944–1990* (28 lutego 2024 r.; posiedzenie online);
- 11) dr hab. Piotr Krzywiec, prof. PAN (Instytut Nauk Geologicznych PAN), *O początkach badań sejsmicznych w Polsce – pionierska rola firmy „Pionier”* (20 marca 2024; posiedzenie online);
- 12) dr Marcin Krasnodebski (IHN PAN), *Chrześcijaństwo, ekologia, technokrytyka (1950–1990): O rozumieniu historii nauki i techniki przez C.F. Weizsäckera, Jacques’a Ellula, o. Ivana Illicha oraz E.F. Schumachera* (27 marca 2024 r.; posiedzenie hybrydowe);
- 13) dr hab. Przemysław Marcin Żukowski, prof. UJ (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), *Uniwersytet Jagielloński i początki Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w latach 1919–1921, czyli o roli Almae Matris Iagellonicae we wskrzeszeniu, organizacji i w pierwszych latach funkcjonowania Wszechnicy Batorowej w Wilnie* (24 kwietnia 2024 r.; posiedzenie hybrydowe);
- 14) dr hab. A. Wioletta Miśkiewicz (CNRS, Archives Henri Poincaré Nancy/Strasbourg, Archives Husserl ENS/Paris), *Dlaczego uprniać filozofię w sposób „historycznie poinformowany” (HIP) w czasach humanistyki cyfrowej?* (15 maja 2024 r.; posiedzenie online);
- 15) dr hab. Marek Rembierz, prof. UŚ (Instytut Pedagogiki UŚ), *Dzieje badań nad dorobkiem szkoły lwowsko-warszawskiej* (12 czerwca 2024 r.; posiedzenie online).

II. Konferencje naukowe Komisji

Od października 2023 r. do września 2024 r. Komisja Historii Nauki PAU organizowała lub współorganizowała 7 konferencji, na których przedstawiono około 50 referatów.

1. Kwartalna Konferencja Komisji Historii Nauki PAU: „Historia kształtowania się systemu opieki medycznej i rehabilitacji w Polsce po I i II wojnie światowej w kontekście potrzeb zdrowotnych populacji w latach 1918–1939 i 1945–1970” (6 grudnia 2023 r., online: platforma Zoom)

Organizatorzy:

- Komisja Historii Nauki PAU,
- Dolnośląska Izba Lekarska.

Lista referatów:

- 1) dr Krzysztof Prętki (Pracownia Historii Zdrowia Publicznego oraz Polityki Społecznej i Zdrowotnej, Katedra Nauk Społecznych i Humanistycznych Wydziału Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu), *Historia organizacji publicznej opieki zdrowotnej w Polsce w latach 1918–1939*;
- 2) dr hab. Mariusz Migala, prof. PO (Katedra Fizjoterapii, Wydział Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii Politechniki Opolskiej; Sekcja Historyczna Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii), *Organizacja standardu rehabilitacji w Polsce w latach 1918–1939*;
- 3) prof. dr hab. Bożena Płonka-Syroka (Zakład Fizjoterapii Wydziału Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej, Collegium Witelona Uczelnia Państwowa w Legnicy), *Organizacja systemu medycyny publicznej w Polsce w latach 1945–1970 ze szczególnym uwzględnieniem Dolnego Śląska i jego mieszkańców*;
- 4) dr hab. Romuald Łuczyński, prof. Uniwersytetu WSB Merito (Uniwersytet WSB Merito we Wrocławiu, Wydział Finansów i Zarządzania), *Przejmowanie i adaptacja do nowych potrzeb poniemieckiej infrastruktury leczniczej w polskich Sudetach w pierwszych latach powojennych*;
- 5) dr hab. Urszula Kozłowska, prof. US (Pracownia Socjologii Zdrowia i Zachowań Prozdrowotnych, Instytut Socjologii Uniwersytetu Szczecińskiego), *Organizacja zwalczania chorób zakaźnych w Polsce Ludowej. Casus Pomorza Zachodniego (1945–1948)*;
- 6) dr Beata Skolik (Wydział Nauk Medycznych, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Nysie; Sekcja Historyczna Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii), *Organizacja systemu rehabilitacji w Polsce w latach 1945–1970*.

2. Seminarium poświęcone książce śp. prof. dr. hab. Piotra Hübnera, *Encyklopedia Polskiej Nauki Akademickiej*, t. 1–3. Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (11 grudnia 2023 r., online: platforma Zoom)

Organizatorzy:

- Komisja Historii Nauki PAU,
- Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN.

Lista referatów:

- 1) mgr Milena Hübner (UMK), *Prof. dr hab. Piotr Hübner – informacje biograficzne*;
- 2) prof. Leszek Zasztowt (IHN PAN, UW), *Działalność prof. dr. hab. Piotra Hübnera w Kasie imienia Józefa Mianowskiego*;
- 3) dr Mateusz Hübner (IHN PAN), *Encyklopedia polskiej nauki akademickiej – struktura książki*;
- 4) prof. Piotr Biliński (UJ), *Encyklopedia polskiej nauki akademickiej – wybrane zagadnienia*.

3. Ogólnopolski Kongres Historii Medycyny w setną rocznicę I Zjazdu Polskich Historyków Medycyny i Farmacji (1924–2024) (21–23 maja 2024, Wrocław).

Organizatorzy:

- Polskie Towarzystwo Historii Nauk Medycznych,
- Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej, Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej,
- Katedra i Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych oraz Katedra Nauk Społecznych i Humanistycznych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,
- Katedra Historii Medycyny Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie,
- Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum w Bydgoszczy Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- Studium Nauk Humanistycznych i Społecznych Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu,
- Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego,
- Komisja Historyczna Wojskowej Izby Lekarskiej,
- Polskie Towarzystwo Historii i Filozofii Medycyny,
- Komisja Historii Nauki Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie,
- Krajowa Izba Fizjoterapii,

- Zakład Fizjoterapii Wydziału Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej Collegium Witelona Uczelnia Państwowa w Legnicy.

Sesja „Lecznictwo uzdrowiskowe i przyrodolecznictwo” (23 maja 2024, Wrocław)

Lista referatów:

- 1) Robert Lipelt (Uczelnia Państwowa im. Jana Grodka w Sanoku), *Uzdrowiska karpackie i ich wartość leczniczą w okresie od drugiej połowy XIX wieku do wybuchu I wojny światowej*;
- 2) Wioleta Topolska-Plachta (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu), Olaf Plachta (Publiczna Szkoła Gastronomiczna HO-GA we Wrocławiu), *Działalność uzdrowiska Przerzeczyn-Zdrój w latach 1945–1989*;
- 3) Krzysztof Prętki (Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu / Komisja Historii i Filozofii Medycyny Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk), *Problematyka leczenia wodami w uzdrowiskach na łamach czasopisma „Pamiętnik Polskiego Towarzystwa Balneologicznego” w latach 1905–1935*;
- 4) Jerzy Sporek (Uniwersytet Wrocławski), *Lasy lecznicze – nowe formy lecznictwa uzdrowiskowego w Europie*;
- 5) Bożena Płonka-Syroka (Collegium Witelona Uczelnia Państwowa w Legnicy / Komisja Historii Nauki Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie), *Kształtowanie się oferty leczniczo-wypoczynkowej w Rudamach Wschodnich (Saksonia) – rys historyczny*;
- 6) Anita Napierała (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), *Między dyletantyzmem a profesjonalizmem. Wokół dyskusji o roli lekarza uzdrowiskowego na przełomie XIX i XX wieku*;
- 7) Anna Odrzywolska (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie), *Leczenie uzdrowiskowe we Włoszech w XVI wieku*;
- 8) Izabela Spielvogel (Politechnika Opolska), *Etnomedycyna i tradycyjne systemy lecznicze na Śląsku do pierwszej połowy XX wieku*.

4. Konferencja „Kopernik a astrologia” (29 maja 2024 r., online: platforma Zoom)

Organizatorzy:

- Komisja Historii Nauki PAU,
- Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN.

Lista referatów:

- 1) Michał Kokowski, *Wprowadzenie do tematyki „Kopernik a astrologia”*;
- 2) Sylwia Konarska-Zimnicka, *Kopernik astrologiem? Perspektywa historyka astrologii*;
- 3) George Borski, *Was Copernicus an astrologer?*

5. Konferencja „Dickstein Forum” (Kraków, PAU, 11–13 września 2024)

Organizatorzy:

- Komisja Historii Nauki PAU.

Liczba referatów: 16.

6. Andrzej Grzegorzczak (1922–2014) – logik, matematyk, filozof, etyk (25 września 2024; online: platforma Zoom)

Organizatorzy:

- Komisja Historii Nauki PAU,

Liczba referatów: 5.

7. Konferencja: „Historia nauk fizycznych” (27 września 2024 r.; online: platforma Zoom)

Organizatorzy:

- Komisja Historii Nauki PAU,
- Pracownia Naukoznawstwa IHN PAN,
- Polskie Towarzystwo Fizyczne, Oddział Kraków.

Liczba referatów: 6.

III. Sprawy wydawnicze

19 stycznia 2024 r. wydano:

- „Studia Historiae Scientiarum” t. 22. Pod redakcją Michała Kokowskiego. Kraków: Polska Akademia Umiejętności, 2023, 808 ss.

W roku 2023/2024 trwały prace redakcyjne nad wydaniem:

- „Studia Historiae Scientiarum” t. 23. Pod redakcją Michała Kokowskiego. Kraków: Polska Akademia Umiejętności, 2024;

- monografii zawierającej rozszerzone wersje referatów z konferencji online dotyczącej historii organizacji opieki zdrowotnej w Polsce w latach 1918–1970 (Wydawnictwa Politechniki Opolskiej, pod redakcją Bożeny Płonki-Syroki, Mariusza Migaly i Pawła Brzegowego).

Bibliografia

Dokumenty bieżące Komisji Historii Nauki PAU 2023/2024.

Kokowski, Michał (red.) 2023: *Studia Historiae Scientiarum*, t. 22. Kraków: Polska Akademia Umiejętności, 791 ss. URL: <https://ojs.ejournals.eu/SHS/issue/view/758> (dostęp: 15.06.2024).

Komisja Historii Nauki PAU 2024: Komisja Historii Nauki PAU. URL: <https://pau.krakow.pl/index.php/pl/struktura/wydzialy-i-komisje/komisje-miedzywydzialowe/komisja-historii-nauki> (dostęp: 15.06.2024).

Platforma Wymiany Naukowej PAU 2024: Komisja Historii Nauki PAU. URL: <https://pau.krakow.pl/index.php/pl/platforma-wymiany-naukowej-pau/komisje-miedzywydzialowe/komisja-historii-nauki> (dostęp: 15.06.2024).